Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет педагогічної освіти і мистецтва
Кафедра теорії та методик дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри теорії та
методик дошкільної освіти

Іванна Пукас
«26» серпня 2026 року
Зі змінами від
«30» вересня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (МОЛОДШИЙ ТА СЕРЕДНІЙ ВІК)

підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта. Логопедія»
спеціальності 012 Дошкільна освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
мова навчання українська

2026-2027 навчальний рік

Розробники програми: Ірина ГАЗІНА, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти;
Катерина ДЕМЧИК, кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри теорії та методик дошкільної освіти;
Оксана ЧЕРНІЙ, вихователь-методист ЗДО №1 «Барвінок» Кам’янець-Подільської міської ради Хмельницької області.

Ухвалено на засіданні кафедри теорії та методик дошкільної освіти

Протокол № 10 від «26» серпня 2026 року

Зі змінами
Протокол № 12 від «30» вересня 2026 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Мар’яна ГОРДІЙЧУК

Практична підготовка – невід'ємна складова професійного становлення майбутніх педагогів дошкільної освіти. Практика сприяє поглибленню і закріпленню теоретичних знань у виробничих умовах, формуванню професійних умінь і навичок, виховуванню любові до педагогічної професії, розвитку ініціативності і творчості. Тому практика посідає пріоритетне місце в системі професійної підготовки фахівців дошкільної освіти. Виробнича практика в закладах дошкільної освіти (молодший та середній вік) є складовою частиною освітнього процесу, що забезпечує поєднання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із практичною діяльністю в закладі дошкільної освіти та сприяє накопиченню особистісного досвіду, необхідного для реалізації творчого підходу у роботі з дітьми раннього віку.

Робоча програма виробнича практика в закладах дошкільної освіти (молодший та середній вік) розроблена на основі наскрізної програми практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за ОПП «Дошкільна освіта. Логопедія», спеціальності 012 Дошкільна освіта, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка (https://drive.google.com/file/d/1OLFY3tK4_4dC-sirr9O0hqVqG4D-8nTv/view?usp=sharing)

та відповідає: Положенню про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міносвіти N 351 (v0351281-94) від 20.12.94); Положенню про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExi9GLi6d/view); Стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/012-Doshk.osvita-bakalavr.28.07.pdf); Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» (file:///C:/Users/I/Downloads/61727cdc64def816302302.pdf); Положенню про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o/view); Положенню про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view); Положенню про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view?usp=sharing); Положенню про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSlSDVlV04waWZvbW5xVnM2Mmd5Y1FLdi1rUC0w/view?resourcekey=0-tYSPd5dBX2-ZMCs1ShozJA) та інших нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки, що регламентують практичну підготовку здобувачів вищої освіти.

Робоча програма виробнича практика в закладах дошкільної освіти (молодший та середній вік) передбачена освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта. Логопедія» та навчальним планом підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта.

Виробнича практика в закладах дошкільної освіти (молодший та середній вік)

1. **Мета практики:** формування у здобувачів вищої освіти професійних умінь та навичок, особистісних здібностей і якостей, необхідних для самостійного виконання ними функцій вихователя дітей молодшого і середнього дошкільного віку, асистента вихователя, виховання любові до дітей, обраної професії, культури педагогічної діяльності, соціально та професійно-значимих якостей, світоглядної, громадянської позиції щодо виконання професійних функцій; розвиток педагогічної спостережливості, критичного й аналітичного мислення, інтуїції, педагогічної творчості і майстерності.

Завдання практики:

– поглиблення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання в закладі вищої освіти, творче застосування їх у практичній діяльності вихователя дітей молодшого і середнього дошкільного віку;

– вдосконалення вмінь і навичок працювати з нормативно-правою документацією, що регламентує діяльність ЗДО й функціонування конкретної вікової групи, методичною літературою й педагогічною пресою, інформаційними джерелами, сайтами, блогами в соціальних мережах;

– вдосконалення вмінь спостерігати за педагогічними явищами, описувати їх, аналізувати, узагальнювати, робити відповідні висновки і діяти відповідно до ситуації;

– формування вмінь і навичок планувати освітню роботу в групах молодшого і середнього дошкільного віку, власну професійно-навчальну діяльність;

– формування вмінь моделювати, організовувати й самостійно проводити різні види дитячої активності упродовж дня та різні форми роботи з дітьми 4-6(7) років (традиційні/ нетрадиційні) у І й ІІ половину дня відповідно до сучасних вимог педагогічної науки, шукати шляхи їх оптимізації, оформляти відповідну документацію (конспекти, сценарії); здійснювати самоаналіз проведеної роботи;

– формування вмінь здійснювати педагогічне керівництво самостійною й індивідуальною роботою дошкільників;

– формування вмінь і навичок створювати педагогічні умови для реалізації запланованих форм освітньої роботи (розробка наочних і дидактичних матеріалів, декорацій, ігрових атрибутів, оформлення/наповнення інформаційних стендів, куточків, осередків, ігрових майданчиків, оформлення святкової стіни) тощо;

– формування вмінь налагоджувати взаємини з вихованцями та їх батьками, з членами педагогічного колективу закладу дошкільної освіти на основі особистісно-орієнтованої моделі педагогічного спілкування;

– формування вмінь планувати й здійснювати просвітницько-педагогічну роботу з батьками вихованців;

– вдосконалення вмінь співпрацювати з фахівцями вузького профілю (музичним керівником, інструктором з фізкультури, психологом, логопедом, асистентом вихователя) в ЗДО (спостерігати за їхньою діяльністю, контактувати), виконувати функції вихователя на заняттях з музики, фізкультури у традиційних групах);

– розкриття педагогічно-творчого потенціалу майбутніх вихователів, активізація пошукової діяльності, підвищення ініціативи і рівня професійної самостійності, здійснення індивідуальної і самоосвітньої діяльності (педагогічно-творчої);

– стимулювання потреби систематичного підвищення професійної компетентності й аналізу та оцінки власної педагогічної діяльності, поглибленні педагогічних знань та розвитку педагогічних здібностей;

– формування індивідуального стилю в педагогічній діяльності, удосконалення культури педагогічної діяльності (культура мовлення, спілкування, зовнішнього вигляду, педагогічний такт);

- формувати навички забезпечення психолого-педагогічних умов емоційного розвитку дитини як складової її психофізичного здоров’я.

Бази практики та вимоги до них. ЗДО міста Кам'янця-Подільського та ЗДО України https://docs.google.com/document/d/1ts1VcXpr4Ktb_KMFLJGwd4Iq6JMuC6ee/edit?usp=sharing&ouid=111106461996367952835&rtpof=true&sd=true

Організація практики, права та обов'язки керівників практики і здобувачів вищої освіти регламентуються Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти К-ПНУ імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSlSDVlV04waWZvbW5xVnM2Mmd5Y1FLdi1rUC0w/view?resourcekey=0-tYSPd5dBX2-ZMCs1ShozJA) та розміщені у наскрізній програмі практики для здобувачів (першого) бакалаврського рівня вищої освіти за ОПП «Дошкільна освіта. Логопедія» https://drive.google.com/file/d/1OLFY3tK4_4dC-sirr9O0hqVqG4D-8nTv/view?usp=sharing

2.Обсяг дисципліни

Найменування показників	**Характеристика освітнього компонента**	
	денна форма здобуття вищої освіти	**заочна форма здобуття вищої освіти**
Рік навчання	3	3
Семестр вивчення	6	6
Тривалість практики	8 тижнів	8 тижнів
Кількість кредитів ЄКТС	12	12
Загальний обсяг годин	360	360
Форма підсумкового контролю	диференційований залік	диференційований залік

3. **Статус дисципліни**: обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.
4. **Передумови для вивчення дисципліни.** «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Загальна та дитяча психологія», «Основи медичних знань і безпека життєдіяльності», «Дошкільна педагогіка з історією», «Теорія та методика фізичного виховання і валеологічної освіти», «Дошкільна лінгводидактика», «Основи природознавства з методикою», «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень», «Основи образотворчого мистецтва з метоликою», «Методика виховання та розвитку дітей раннього віку», «Організація ігрової діяльності в дошкільному віці», «Формування базових якостей особистості дитини дошкільного віку», «Інклюзивне навчання в закладах дошкільної освіти», «Логопедія», «Інновації в дошкільній освіті», «Організація професійної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти», «Логопедичне вивчення та оцінювання дітей з порушеннями мовлення», «Пропедевтика мовленнєвих порушень», «Психологія дітей з порушеннями мовлення», «Навчальна пропедевтична практика в закладах дошкільної освіти», «Навчальна педагогічна практика в закладах дошкільної освіти», «Виробнича педагогічна практика в закладах дошкільної освіти (ранній вік).

5. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність ІК

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання, виховання дітей раннього та дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій, фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК).

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 06. Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 0.7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 08 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 09 Здійснення безпечної діяльності.
ЗК 10 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові компетентності) (СК)
СК 01. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.
СК 02. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).
СК 03. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.
СК 04. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).
СК 05. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.
СК 06. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.
СК 07. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).
СК 08. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.
СК 09. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.
СК 10.Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.
СК 11.Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.
СК 12.Здатність до фізичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.
СК 13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.
СК 14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.
СК 16.Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.
СК 17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.
СК 18.Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.
СК 19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.
СК 20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.
СК 23. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

6. **Очікувані результати навчання (ПРН)**

ПРН 01 Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету,

завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН 02 Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПРН 03 Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН 04 Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН 05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПРН 06 Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПРН 07 Планувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей та потреб дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності..

ПРН 09 Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний освітній простір закладу дошкільної освіти.

ПРН 10 Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПРН 11 Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

ПРН 12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН 14 Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПРН 15 Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПРН 16 Проєктувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПРН 17 Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПРН 18 Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПРН 19 Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.

ПРН 20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

ПРН 22 Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН 24 Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

ПРН 25 Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями мовлення, реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей

ПРН 26 Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності

ПРН 27 Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі асистента вихователя закладу дошкільної освіти.

7. **Засоби діагностики результатів навчання:** спостереження за роботою здобувача вищої освіти під час консультацій, залікових фор роботи, відгуки керівника від бази практики, вихователя-наставника, відгук здобувача, який також перебував на практиці в цьому ж садку; оцінювання, звітна документація, захист практики (презентація набутого досвіду у формі звіту, презентації з фото і відео додатками).
8. **Програма освітнього компонента**

Виробнича практика в закладах дошкільної освіти (молодший і середній вік) проходить у формі самостійного виконання здобувачем вищої освіти визначених програмою загальних та заснованих на них індивідуальних завдань. Реалізація завдань і змісту виробничої педагогічної практики здійснюється поетапно.

Зміст діяльності та його індивідуальна реалізація
І етап. Інформаційно-мотиваційний
Участь в інструктивній нараді щодо проходження виробничої практики в закладах дошкільної освіти. Ознайомлення із програмою практики. Вступний інструктаж з охорони праці й техніки безпеки життєдіяльності під час проходження практики.
Усвідомлення основних положень і завдань робочої програми практики (терміни, мета, завдання, права й обов'язки учасників практичної підготовки, звітна документація та терміни її здачі, методичні рекомендації до її оформлення). Знайомство з керівниками практики (з фаху, з дошкільної педагогіки і дитячої психології). Отримання направлень на бази практики відповідно укладених договорів між Університетом та ЗДО-базами практики. Усвідомлення значущості дотримання вимог Інструктажу з охорони праці й техніки безпеки життєдіяльності під час проходження, практики дотримання правил безпеки в умовах воєнного стану.
2 етап. Організаційно-адаптаційний
Змістовий модуль 1. Організаційно-методична робота
Знайомство з адміністрацією закладу (директором, вихователем-методистом), вихователем-наставником, вихованцями. Ознайомлення із розвивальним середовищем закладу дошкільної освіти та вікових груп, у яких проходитиме практика (у приміщені і на прилеглій території). Аналіз відповідності вимогам МОН. Ознайомлення з документацією, яку веде вихователь-наставник кожної з груп. Оволодіння уміннями складати перспективний і календарний план роботи вихователя на період практики у кожній з груп. Складання індивідуального графіка виконання завдань практики. Ознайомлення із сайтом ЗДО-бази практики. Оволодіння умінням аналізувати і моделювати його сруктуру та наповнення (схематично). Ознайомлення з методичним забезпеченням ЗДО і молодшої та середньої груп. Опрацювання методичної літератури та педагогічної преси, наявної в ЗДО. Визначення теми індивідуального (творчого) завдання. Відвідування виховних і методичних заходів, які проводяться у ЗДО: спостереження за роботою педагогів, активністю дітей, посильна участь у підготовці до них та в їх перебігу. Визначення об'єкту (дитини дошкільного віку) для психолого-педагогічного дослідження (завдання з психології).
3. Етап. Навчально-діяльнісний

Змістовий модуль 2. Освітня робота
Спостереження за роботою вихователя упродовж дня. Посильна участь у роботі вихователя. Спостереження за роботою фахівців вузького профілю (музичного керівника, інструктора з фізкультури, психолога, виконання функцій вихователя на заняттях з музики і фізкультури. Короткий аналіз відвіданих форм роботи з дошкільниками (запис у щоденнику педагогічних спостережень). Посильна участь у підготовці та організації режимних процесів, занять. Оволодіння вміннями і навичками планування освітнього процесу у молодшій та середній вікових групах. Складання перспективного плану роботи з дошкільниками на 10 робочих днів (2 тижні) у середній групі. Складання календарного плану роботи з дошкільниками на 3 дні у молодшій групі. Здійснення фізкультурно-оздоровчої роботи в закладі дошкільної освіти: підготовка 4 комплексів гімнастики та самостійне їх проведення у молодшій (2) і середній групі (2 У молодшій групі: ранкова гімнастика за сюжетом, гімнастика на свіжому повітрі (з атрибутами). У середній групі – ранкова гімнастика з предметами, гімнастика пробудження. Оволодіння вміннями і навичками проєктування та проведення традиційних занять (по 2 у кожній групі) за такими напрямами: розвиток мовлення, логіко-математичний розвиток, ознайомлення з природним довкіллям, фізичний розвиток, образотворча діяльність. Вибір напряму – довільний, але не має повторюватися). Оволодіння вміннями і навичками проєктування та організації всіх режимних процесів. Моделювання (конспект) і проведення прогулянок у I і II половину дня, одна з яких у – молодшій групі, інша – у середній групі. Оволодіння вміннями аналізу, синтезу, оцінки педагогічних явищ. Взаємовідвідування залікових форм роботи здобувачів вищої освіти (якщо в ЗДО практику проходять кілька здобувачів), участь в обговоренні з подальшим аналізом.
Змістовий модуль 3. Виховна робота
Визначення виховного потенціалу різних форм роботи з дошкільниками відповідно до теми заняття, правильне формування виховної мети, добір методів і прийомів, які б сприяли її реалізації. Формулювання виховної мети в моделюванні різних форм роботи з дітьми. Реалізація виховного потенціалу кожної самостійно проведеної форми роботи з дітьми. Відвідування всіх виховних заходів, які проводяться в ЗДО під час виробничої практики, посильна участь у них (виконання різних ролей, сюрпризних моментів, участь у підготовці до них). Фотофіксація. Оволодіння методами виховного впливу у педагогічному спілкуванні з вихованцями. Складання плану / циклограми проведення етичних бесід на 2 тижні для дітей молодшої групи. Проєктування і самостійне проведення етичної бесіди (колективної/індивідуальної) з дітьми середньої групи. Самоаналіз проведеної роботи. Проєктування і самостійне проведення розваги для дітей молодшої групи у II половину дня. Проведення роботи з батьками вихованців. Підготовка доповіді за темою батьківських зборів. Виступ на них (в одній із груп), якщо вони заплановані вихователем на період проходження практики, або ж самостійне проведення окремої усної форми роботи з батьками (консультації, усного журналу).
Змістовий модуль 4. Психологічна робота

Психологічне вивчення емоційного розвитку дитини

Завдання 1. Провести психодіагностику емоційного стану однієї дитини молодшого і однієї дитини середнього дошкільного віку. Критерієм обираємо одну з емоцій (радість, страх, тривожність, гнів, печаль, відраза). Діагностичну методику обираємо з існуючих у дитячій психології. Опрацювати та інтерпретувати результати психодіагностики, сформулювати рекомендації для педагогів щодо забезпечення емоційного благополуччя дитини. Скласти звіт про проведену роботу.

Завдання 2. Скласти пам'ятку для батьків «Як забезпечити емоційне благополуччя дитини» (10-12 положень).

Завдання 3. Розробити тематику психолого-педагогічних консультацій для батьків з проблеми емоційного розвитку дитини. Скласти список літератури з даної проблеми (10-15 джерел).

Завдання 4. Розробити конспект заняття (за поданою схемою), спрямованого на емоційний розвиток дошкільників.

Змістовий модуль 5. Логопедична робота

Бесіда з адміністрацією закладу і логопедом про стан логопедичної роботи в ЗДО.

Бесіда з фахівцями закладу (вихователь, учитель-логопед, практичний чи спеціальний психолог) про особливості дітей з порушеннями мовлення та про вплив мовленнєвих порушень на процес їх розвитку, про розклад занять із такими дітьми, режим роботи логопедичної групи (інформацію занотувати у робочому щоденнику та звіті).

Ознайомлення з методичною літературою і пресою з логопедії, наявною у ЗДО (методичному й логопедичному кабінетах, групі), з розвивальним середовищем, спрямованим на корекцію мовленнєвих порушень. Складання каталогу літератури з дотриманням вимог за ДСТУ 8302:2015 (https://www.grafiati.com/uk/info/dstu-8302-2015/examples/) .

Вивчення логопедичної та іншої супровідної документації в тому числі мовленнєвих карток і зошита зв'язку з батьками (їх анотований опис).

Відвідування індивідуальних, групових і фронтальних логопедичних занять та занять з різних освітніх напрямів, які проводить вихователь логопедичної групи (не менше 4). Спостереження за дітьми з порушеннями мовлення на цих заняттях та заняттях вихователя-наставника, якщо у середній групі є такі діти. Результати спостереження занотувати у робочому щоденнику і звіті.

Бесіда з дітьми з порушеннями мовлення з метою вивчення особливостей їхнього психічного і мовленнєвого розвитку (конспект бесіди з висновками).

Бесіда з батьками дітей з порушеннями мовлення на довільно обрану актуальну тему. Підготовка пам'ятки для них за темою бесіди.

Змістовий модуль 6. Індивідуальне (творче) завдання

Оволодіння уміннями й навичками самостійного розв'язання методичних та організаційних завдань, що сприятиме розвитку педагогічно-творчого мислення, розкриттю творчого потенціалу майбутніх вихователів, активізації пошукової діяльності, підвищенню ініціативи і рівня професійної самостійності. Виконання індивідуального (творчого) завдання (із нище поданого переліку): моделювання, опис, обґрунтування його актуальності для дошкільної освіти, шляхи й умови його використання, оформлення тощо. Виконання науково-дослідних завдань за темою дослідження, яке здійснюється в межах гурткової роботи.

Із поданого переліку завдань здобувачі вищої освіти виконують одне. Також вони можуть вносити свої пропозиції.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

Підготувати відеоматеріал чи презентацію про базу практики (рекламний відеоролик).

Виготовити і творчо презентувати театральну атрибутику: ляльки/ презентація видів декорацій динамічних у використанні / розробки сценаріїв за власним сюжетом/ моделі чи ескізи костюмів для театральних героїв, динамічних у використанні.

Змоделювати освітньо-розвивальне середовище за однією з інноваційних технологій, які використовуються у закладах дошкільної освіти України (як оснащуються групи у Монтессорі-закладах, вальдорфських дитячих садках, за програмою «Крок за кроком»).

Описати і презентувати одну з нетрадиційних методик чи технологій, за якою працює садок, у якому проходить практика, або окрема вікова група, наявні в закладі напрацювання.

Взяти участь у вебінарі, семінарі (на освітніх платформах) з тем, які стосуються роботи з дітьми дошкільного віку, підготувати доповідь із презентацією.

Розробити модель портфоліо вихователя /дитини (розділи, рубрики, аспекти діяльності (професійної і непрофесійної/ діяльності дитини/ уподобання тощо).

Розробити сценарій конкурсної програми на тему: «Кращий вихователь ЗДО».

Написати замітку-повідомлення для місцевої преси про роботу ЗДО-бази практики.

Змоделювати екологічну стежину, ігровий чи спортивний майданчик для дітей дошкільного віку.

Розробити сценарій конкурсної програми для батьків вихованців дошкільного віку на одну з актуальних для них тем.

Створити проєкт випуску одного із номерів електронного журналу (газети, бюлетеня) для дітей/дітей і батьків/батьків і педагогів/ усіх разом.

Підготувати тези/доповідь/ статтю за напрямом роботи гуртка, який відвідуєте або ж на довільну тему з метою – взяти участь у звітній науковій конференції студентів і магістрантів за підсумками науково-дослідної роботи у поточному навчальному році.

Розробити інформаційний продукт (оголошення/ рекламу/ відеоролик/ рекомендації для батьків або для дітей), оприлюднення якого сприяло б залученню дітей до відвідування гуртка (вибір напряму довільний). Передбачити мету функціонування гуртка, кількість учасників, розклад, умови, основний зміст роботи з дітьми, назву гуртка з обґрунтуванням, засоби заохочення дітей, звітність тощо.

Примітка: Якщо обране індивідуальне завдання потребує великих зусиль і витрат часу, то його можна виконувати групами по (2-3 особи).

4 етап. Рефлексійно-прогностичний

Узагальнення матеріалів і підготовка звітної документації.

Оформлення документації залікових форм роботи відповідно до вимог.

Підготовка звіту про проходження практики (не менше 8 сторінок) та виступу-захисту у супроводі презентації (PowerPoint).

Рефлексія набутого досвіду.

Підведення підсумків практики, здійснення рефлексії, обговорення її результатів та захист практики на звітній конференції.

Перелік звітної документації

1. Узагальнений щоденник виробничої педагогічної практики в закладах дошкільної освіти (дошкільний вік) за формою закладу вищої освіти, формату А5.
2. Звіт про роботу під час виробничої педагогічної практики в закладах дошкільної освіти (дошкільний вік) за вказаними у вимогах розділами та з висновками й пропозиціями, складеними практикантом на основі аналізу освітньо-виховного процесу в ЗДО та власної практичної діяльності під час виконання функцій вихователя дітей дошкільного віку (обсяг від 10 сторінок).
3. Конспекти проведених здобувачем вищої освіти 4 традиційних занять із різних освітніх напрямів (2 в молодшій і 2 у середній групі) з протоколом обговорення одного з них.
4. Конспекти самостійно проведених прогулянок у І чи ІІ половину дня у молодшій і середній групах (2).

5. Комплекси гімнастики: у молодшій групі – ранкова гімнастика за сюжетом, гімнастика на свіжому повітрі (з арибутами); у середній групі – ранкова гімнастика з предметами.
6. Циклограми проведення етичних бесід на 2 тижні для дітей молодшої групи.
7. Конспект етичної бесіди (колективної або індивідуальної) з дітьми середньої групи.
8. Проєктування і самостійне проведення розваги для дітей молодшої групи у ІІ половину дня.
9. Конспект доповіді на батьківських зборах за темою зборів, або конспект самостійно проведеної усної форми роботи з батьками (тема довільна).
10. Виконані завдання з психології: звіт за результатами психолого-педагогічної діагностики емоційного розвитку, пам'ятка для батьків «Як забезпечити емоційне благополуччя дитини» (10-12 положень), тематика психолого-педагогічних консультацій для батьків з проблеми емоційного розвитку дитини зі списком використаних джерел (не менше 5).
11. Конспект заняття (за поданою схемою), спрямованого на емоційний розвиток дошкільників для молодшої або середньої вікової групи.
12. Виконане індивідуальне завдання із презентацією на захисті практики.

Примітка. Усі види роботи за змістовими модулями, з яких документація не подається, описуються у відповідних розділах звіту в з практики.

Технічні вимоги до оформлення звітної документації

Набір	Комп'ютерний
Формат аркуша	А4.
Орієнтація аркуша	Книжна (за потреби допускається й альбомна)
Щільність паперу	80
Шрифт	Текстовоий редактор Times New Roman
	Кегль 14
Міжрядковий інтервал	1,5
Вирівнювання	По ширині
Абзацний відступ	1.25
Поля	Верх, низ, праве і ліве – 20мм
Таблиці	Розмір шрифту – 12 кегль, міжрядковий інтервал – 1,0.
Друк	Двосторонній

9. **Форми поточного та підсумкового контролю:** поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня практичної підготовки здобувачів вищої освіти; покращення якості виконання здобувачами освіти завдань практики, сприяння усвідомленню ними власних знань і навичок шляхом аналізу результатів поточного контролю; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти. Поточний контроль проводиться у формі усного контролю, вивчення документації здобувачів освіти, самоконтроль та ін.

Форма підсумкового контролю: **диференційований залік.**

10. **Критерії оцінювання результатів навчання**

Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view), «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (зі змінами та доповненнями) (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view)

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view).

Організація навчання. Здобувачі беруть участь у заняттях, виконують завдання у зазначені строки. У разі пропусків, технічних або безпекових перешкод повідомляють викладача за першої можливості та погоджують строки й спосіб відпрацювання. Оцінювання, перескладання й оскарження результатів здійснюються за чинними положеннями К-ПНУ: https://kpnu.edu.ua/osvitnii-protses/.

Доброчесність. Роботи мають відображати власний аналіз здобувача й містити покликання на використані джерела. Плагіат, списування, фабрикація даних і джерел неприпустимі; порушення розглядають за процедурами К-ПНУ. Кодекс академічної доброчесності (нова редакція) та відповідні положення: https://integrity.kpnu.edu.ua/normatyvna-baza/.

Штучний інтелект. У цьому ОК дозволено допоміжне використання ШІ для пошуку ідей, структурування матеріалу, мовного редагування й моделювання навчальних прикладів із перевіркою фактів та джерел. Відповідно до Положення про використання штучного інтелекту в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view здобувач зазначає інструмент, мету й обсяг застосування, наводить запит, позначає згенеровані фрагменти та описує власне доопрацювання; для прямого цитування й графічних об'єктів указує розробника, назву, версію системи та дату генерації. Відповідальність за зміст несе здобувач. Заборонено приховувати використання ШІ, подавати його результати як власну оригінальну роботу, фабрикувати спостереження або вводити персональні й конфіденційні дані.

Безпечна й доступна взаємодія. Обов'язкові повага, недискримінаційна мова та конфіденційність. Навчальні випадки подають знеособлено; розкриття особистого травматичного досвіду не вимагається. За потреби з викладачем узгоджують доступний формат матеріалів і рівноцінне завдання. Під час повітряної тривоги діють за інструкціями безпеки університету.

Академічна мобільність. Право та визнання результатів освітньої академічної мобільності регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1loCd22OHJF-z9v5NxyRQgoMNvRDha8KI/view).

Неформальна освіта. Визнання результатів навчання окремих тем курсу шляхом неформальної/інформальної освіти здобувачами вищої освіти регламентується Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view).

Кількісне оцінювання результатів практики

Поточний контроль						**Підсумковий контроль**	**Рейтингова оцінка**
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	ЗМ 5	ЗМ 6	Захист, основна документація	

4б.	30б.	12б.	12б.	12б.	10б.	20б.	100Б.

Критерії та шкала оцінювання ЗМ 1

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	14-15	Відмінно
Достатній	12-13	Добре
Середній	9-11	Задовільно
Низький	0-8	Незадовільно

14-15 балів (відмінно). Здобувач вищої освіти вчасно підготував усі необхідні матеріали ЗМ 1, оформив їх відповідно до вимог. Здобувач володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. Рівень сформованості компетентностей високий. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; творчість і самостійність у виконанні професійних завдань; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти.

12-13 балів (добре). Здобувач вищої освіти вчасно підготував усі необхідні матеріали ЗМ 1, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки у звітній документації. Здобувач вищої освіти при доборі інформаційних джерел виявляє прагнення до самостійності, проте без ознак творчості. Рівень сформованості компетентностей достатній. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

9-11 балів (задовільно). Здобувач підготував усі необхідні матеріали ЗМ 1, проте є суттєві зауваження щодо якості їхнього оформлення та термінів виконання; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики. Здобувач вищої освіти має труднощі у застосуванні здобутих знань на практиці; недостатньо сформовані уміння і навички роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу. У відповідях на запитання спостерігаються помилки, що свідчать про значні прогалини у знаннях. Рівень сформованості компетентностей середній. У здобувача в основному сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості, проте окремі з них проявляються ситуаційно; при виконанні професійних завдань творчість не виявляється; самооцінка професійної готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

0-8 балів (незадовільно). Здобувач підготував частину матеріалів ЗМ 1, при оформленні яких спостерігаються грубі помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики. Здобувач не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань. Рівень сформованості компетентностей дуже низький. У здобувача професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості майбутнього педагога знаходяться у стадії формування; творчість при виконанні професійних завдань не виявляється, самостійність недостатня; самооцінка готовності до професійної діяльності завищена; потреба у безперервній самоосвіті відсутня. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Критерії та шкала оцінювання ЗМ 2

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	23-25	Відмінно
Достатній	19-22	Добре
Середній	15-18	Задовільно
Низький	0-14	Незадовільно

23-25 балів (відмінно). Здобувач вищої освіти вчасно підготував усі необхідні матеріали ЗМ 2, оформив їх відповідно до вимог. Здобувач володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. Рівень сформованості компетентностей високий. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; творчість і самостійність у виконанні професійних завдань; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти.

19-22 балів (добре). Здобувач вищої освіти вчасно підготував усі необхідні матеріали ЗМ 2, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки у звітній документації. Здобувач вищої освіти при доборі інформаційних джерел виявляє прагнення до самостійності, проте без ознак творчості. Рівень сформованості компетентностей достатній. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

15-18 балів (задовільно). Здобувач підготував усі необхідні матеріали ЗМ 2, проте є суттєві зауваження щодо якості їхнього оформлення та термінів виконання; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики. Здобувач вищої освіти має труднощі у застосуванні здобутих знань на практиці; недостатньо сформовані уміння і навички роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу. У відповідях на запитання спостерігаються помилки, що свідчать про значні прогалини у знаннях. Рівень сформованості компетентностей середній. У здобувача в основному сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості, проте окремі з них проявляються ситуаційно; при виконанні професійних завдань творчість не виявляється; самооцінка професійної готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

0-14 балів (незадовільно). Здобувач підготував частину матеріалів ЗМ 2, при оформленні яких спостерігаються грубі помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики. Здобувач не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань. Рівень сформованості компетентностей дуже низький. У здобувача професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості майбутнього педагога знаходяться у стадії формування; творчість при виконанні професійних завдань не виявляється, самостійність недостатня; самооцінка готовності до професійної діяльності завищена; потреба у безперервній самоосвіті відсутня. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Критерії та шкала оцінювання ЗМ 3

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	14-15	Відмінно
Достатній	12-13	Добре
Середній	9-11	Задовільно
Низький	0-8	Незадовільно

14-15 балів (відмінно). Здобувач вищої освіти вчасно підготував усі необхідні матеріали ЗМ 3, оформив їх відповідно до вимог. Здобувач володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. Рівень сформованості компетентностей високий. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; творчість і самостійність у виконанні професійних завдань; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти.

12-13 балів (добре). Здобувач вищої освіти вчасно підготував усі необхідні матеріали ЗМ 3, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки у звітній документації. Здобувач вищої освіти при доборі інформаційних джерел виявляє прагнення до самостійності, проте без ознак творчості. Рівень сформованості компетентностей достатній. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

9-11 балів (задовільно). Здобувач підготував усі необхідні матеріали ЗМ 3, проте є суттєві зауваження щодо якості їхнього оформлення та термінів виконання; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики. Здобувач вищої освіти має труднощі у застосуванні здобутих знань на практиці; недостатньо сформовані уміння і навички роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу. У відповідях на запитання спостерігаються помилки, що свідчать про значні прогалини у знаннях. Рівень сформованості компетентностей середній. У здобувача в основному сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості, проте окремі з них проявляються ситуаційно; при виконанні професійних завдань творчість не виявляється; самооцінка професійної готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

0-8 балів (незадовільно). Здобувач підготував частину матеріалів ЗМ 3, при оформленні яких спостерігаються грубі помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики. Здобувач не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань. Рівень сформованості компетентностей дуже низький. У здобувача професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості майбутнього педагога знаходяться у стадії формування; творчість при виконанні професійних завдань не виявляється, самостійність недостатня; самооцінка готовності до професійної діяльності завищена; потреба у безперервній самоосвіті відсутня. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Критерії та шкала оцінювання ЗМ 4

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	14-15	Відмінно
Достатній	12-13	Добре
Середній	9-11	Задовільно
Низький	0-8	Незадовільно

14-15 балів (відмінно). всі завдання практики з психології виконано правильно та у повному обсязі, виявлено вміння здобувача вищої освіти застосовувати і творчо використовувати теоретичні та прикладні знання з психології, пов’язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Показано вміння застосовувати психодіагностику для виявлення стану психічного розвитку дитини, складання рекомендацій батькам щодо формування особистості дитини з урахуванням результатів психодіагностики.

Продемонстровано активність та ініціативність під час здійснення практичної діяльності. Звітну документацію подано у повному обсязі та у встановлений термін. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи з психології впродовж усього періоду проходження практики.

12-13 балів (добре). завдання з психології виконані правильно, але недостатньо повно, в ході виконання завдань допускалися незначні помилки при обробці результатів психодіагностики дитини. Виявлено вміння здобувача вищої освіти застосовувати і творчо використовувати теоретичні та прикладні знання з психології, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Показано вміння застосовувати психодіагностику для виявлення стану психічного розвитку дитини, складання рекомендацій батькам щодо складання рекомендацій батькам щодо формування особистості дитини з урахуванням результатів психодіагностики. Продемонстровано активність та ініціативність, але не виявлено творчого, індивідуального підходу. Звітну документацію подано майже у повному обсязі та у встановлений термін. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи з психології впродовж усього періоду проходження практики.

9-11 балів (задовільно). завдання практики з психології виконано у неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки й прогалини. Звітна документація становить не менше 75% запланованого обсягу, оформлена згідно з вимогами. У щоденнику практиканта зафіксовано основний зміст роботи протягом усього періоду проходження практики.

0-8 балів (незадовільно). завдання практики з психології не виконано або виконано з суттєвими помилками, виявлено несформованість вміння здійснювати відповідні види професійної діяльності. Звітна документація становить менше 60% запланованого обсягу, оформлена з помилками та подана невчасно.

Критерії та шкала оцінювання ЗМ 5

Рівень виконання	**Кількість балів, що відповідає рівню**	**Оцінка за традиційною системою**
Високий	14-15	Відмінно
Достатній	12-13	Добре
Середній	9-11	Задовільно
Низький	0-8	Незадовільно

14-15 балів (відмінно). всі завдання практики з логопедичного блоку виконано правильно та у повному обсязі, виявлено вміння здобувача вищої освіти застосовувати і творчо використовувати теоретичні та прикладні знання з психології, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Показано вміння застосовувати психодіагностику для виявлення стану психічного розвитку дитини, складання рекомендацій батькам щодо формування особистості дитини з урахуванням результатів психодіагностики. Продемонстровано активність та ініціативність під час здійснення практичної діяльності. Звітну документацію подано у повному обсязі та у встановлений термін. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи з логопедії впродовж усього періоду проходження практики.

12-13 балів (добре). завдання з логопедії виконані правильно, але недостатньо повно, в ході виконання завдань допускалися незначні помилки при обробці результатів психодіагностики дитини. Виявлено вміння здобувача вищої освіти застосовувати і творчо використовувати теоретичні та прикладні знання з психології, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Показано вміння застосовувати психодіагностику для виявлення стану психічного розвитку дитини, складання рекомендацій батькам щодо складання рекомендацій батькам щодо формування особистості дитини з урахуванням результатів психодіагностики. Продемонстровано активність та ініціативність, але не виявлено творчого, індивідуального підходу. Звітну документацію подано майже у повному обсязі та у встановлений термін. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи з психології впродовж усього періоду проходження практики.

9-11 балів (задовільно). завдання практики з логопедії виконано у неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки й прогалини. Звітна документація становить не менше 75% запланованого обсягу, оформлена згідно з вимогами. У щоденнику практиканта зафіксовано основний зміст роботи протягом усього періоду проходження практики.

0-8 балів (незадовільно). завдання практики з логопедії не виконано або виконано з суттєвими помилками, виявлено несформованість вміння здійснювати відповідні види професійної діяльності. Звітна документація становить менше 60% запланованого обсягу, оформлена з помилками та подана невчасно.

Критерії та шкала оцінювання ЗМ 6

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	10	Відмінно
Достатній	8-9	Добре
Середній	6-7	Задовільно
Низький	0-5	Незадовільно

10 балів (відмінно). Завдання ЗМ 6 мають оригінальний характер. Здобувач вищої освіти володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами. Здобувач вищої освіти вчасно виконав завдання індивідуальної роботи та правильно їх оформив. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; творчість і самостійність у виконанні професійних завдань; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

8-9 балів (добре). Здобувач вищої освіти вчасно виконав завдання ЗМ 6 (індивідуальне завдання), припускається поодиноких помилок у його оформленні. Здобувач вищої освіти при доборі інформаційних джерел виявляє прагнення до самостійності, проте без ознак творчості. Рівень сформованості компетентностей достатній. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

6-7 балів (задовільно). Здобувач вищої освіти виконує завдання ЗМ 6 (індивідуальне завдання) фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну. Здобувач вищої освіти має труднощі у застосуванні здобутих знань на практиці; недостатньо сформовані уміння і навички роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу. Рівень сформованості компетентностей середній. У здобувача в основному сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості, проте окремі з них проявляються ситуаційно; при виконанні професійних завдань творчість не виявляється; самооцінка професійної готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

0-5 балів (незадовільно). Індивідуальне завдання (ЗМ 6) на початковій стадії розробки. Здобувач не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань. Здобувач не виконав індивідуальне завдання, подав роботу пізніше визначеного терміну. Рівень сформованості компетентностей дуже низький. У здобувача професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості майбутнього педагога знаходяться у стадії формування; творчість при виконанні професійних завдань не виявляється, самостійність недостатня; самооцінка готовності до професійної діяльності завищена; потреба у безперервній самоосвіті відсутня. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Підсумковий контроль

Критерії та шкала оцінювання підсумкового контролю

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	19-20	Відмінно
Достатній	16-18	Добре
Середній	13-15	Задовільно
Низький	0-12	Незадовільно

19-20 балів (відмінно). Здобувач вищої освіти вчасно підготував усі необхідні матеріали підсумкового контролю, оформив їх відповідно до вимог. Здобувач володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. Рівень сформованості компетентностей високий. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; творчість і самостійність у виконанні професійних завдань; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти.

16-18 балів (добре). Здобувач вищої освіти вчасно підготував усі необхідні матеріали підсумкового контролю, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки у звітній документації. Здобувач вищої освіти при доборі інформаційних джерел виявляє прагнення до самостійності, проте без ознак творчості. Рівень сформованості компетентностей достатній. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

13-15 балів (задовільно). Здобувач підготував усі необхідні матеріали підсумкового контролю, проте є зауваження щодо якості їхнього оформлення та термінів виконання; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики. Здобувач вищої освіти має труднощі у застосуванні здобутих знань на практиці; ; недостатньо сформовані уміння і навички роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу. У відповідях на запитання спостерігаються помилки, що свідчать про значні прогалини у знаннях. Рівень сформованості компетентностей середній. У здобувача в основному сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості, проте окремі з них проявляються ситуаційно; при виконанні професійних завдань творчість не виявляється; самооцінка професійної готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

0-12 балів (незадовільно). Здобувач підготував частину матеріалів підсумкового контролю, при оформленні яких спостерігаються суттєві помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики. Здобувач не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань. Рівень сформованості компетентностей дуже низький. У здобувача професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості майбутнього педагога знаходяться у стадії формування; творчість при виконанні професійних завдань не виявляється, самостійність недостатня; самооцінка готовності до професійної діяльності завищена; потреба у безперервній самоосвіті відсутня. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Самостійна робота

Організація та оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти з освітнього компонента здійснюється відповідно до «Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана

Огієнка» https://drive.google.com/file/d/1Dzh4W6JnffoEkRh30ks795Q2yKBHFqjb/view.

Самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу лекційних та практичних занять, самостійне вивчення окремих теоретичних питань, виконання завдань практики, консультування з керівниками практики; оформлення звітних матеріалів та підготовка до захисту практики.

Контроль за самостійною роботою здійснює керівник практики на консультаціях. Оцінка за самостійну роботу є складовою загальної оцінки.

Рейтингова оцінка з практики

Оцінювання навчальних досягнень з освітнього компонента здійснюється відповідно до таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	**Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС**	**Підсумкова оцінка за національною шкалою**
90-100	A (відмінно) / Excellent	відмінно
82-89	B (добре) /	добре
75-81	C (добре) / Good	
67-74	D (задовільно) / Satisfactory	задовільно
60-66	E (достатньо) / Enough	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання) / Fail	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля) / Fail	

100-90 балів (рівень А). Здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали, оформив їх відповідно до вимог. На захисті практики допустив незначні помилки під час відповіді на запитання, що не впливають на розуміння навчального матеріалу та вміння ним оперувати. Характеристика здобувача освіти-практиканта керівником від бази практики оцінена «відмінно». Рівень сформованості компетентностей високий. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; творчість і самостійність у виконанні професійних завдань; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

89-82 бали (рівень В). Здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки при підготовці звіту; у відповідях на запитання на захисті практики спостерігаються часткове нерозуміння матеріалу, труднощі при оперуванні ним. Характеристика студента-практиканта керівником від бази практики оцінена «відмінно». Рівень сформованості компетентностей достатній. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; студент переконаний у необхідності творчої спрямованості навчання дітей дошкільного віку; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

81-75 балів (рівень С). Здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому є недоліки у звітній документації; у відповідях на запитання спостерігаються недостатнє розуміння матеріалу, труднощі оперування ним. Характеристика студента-практиканта керівником від бази практики оцінена «відмінно» або «добре». Рівень сформованості компетентностей високий. У здобувача в основному

сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; вміння застосовувати на практиці теорію навчання та виховання в основному сформовані; при виконанні професійних завдань виявляються лише елементи творчості і самостійності; самооцінка професійної готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

74-67 балів (рівень D). Здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики. При оформленні звітної документації спостерігаються помилки, що впливають на правильність структури ігор, виховного заходу, недотримання методики проведення; у щоденнику недостатньо спостережень, висновків про проведену роботу з учнями; зміст звіту недостатньо аргументований; у відповідях на запитання відчувається недостатній рівень знань. Характеристика студента-практиканта керівником від бази практики оцінена «добре». Рівень сформованості компетентностей середній. У здобувача в основному сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; вміння застосовувати на практиці теорію навчання та виховання сформовані недостатньо; творчість виявляється при виконанні лише окремих професійних завдань; самооцінка професійної готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

66-60 балів (рівень E). Здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики, проте є суттєві зауваження щодо якості їхнього оформлення; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики; щоденник, звіт та конспекти ігор, виховного заходу, протоколи спостережень оформлені неправильно; у відповідях на запитання спостерігаються помилки, що свідчать про значні прогалини у знаннях. Характеристика студента-практиканта керівником від бази практики має позитивну оцінку. Рівень сформованості компетентностей низький. У здобувача в основному сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості, проте окремі з них проявляються ситуативно; при виконанні професійних завдань творчість не виявляється; самооцінка професійної готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

59 і менше балів (рівень F). Здобувач освіти підготував частину матеріалів практики, при оформленні яких спостерігаються грубі помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики, порушення методики проведення ігор, виховних занять, бесід та спостереження; неправильно оформлені щоденник, звіт; при відповіді на запитання допускаються грубі помилки, що свідчать про нерозуміння навчального матеріалу. Характеристика керівника від бази практики має позитивну оцінку, проте у ній є зауваження щодо проходження практики студентом. Рівень сформованості компетентностей дуже низький. У здобувача професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості майбутнього педагога знаходяться у стадії формування; творчість при виконанні професійних завдань не виявляється, самостійність недостатня; самооцінка готовності до професійної діяльності завищена; потреба у безперервній самоосвіті відсутня. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

За умови, якщо здобувач-практикант отримав менше від 60% балів, згідно з Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, практика не зараховується. Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програми практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надано право на проходження практики повторно за умов, визначених Університетом та погоджених із базою практики. Здобувача вищої освіти, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховують з Університету.

Здобувача вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав оцінку «не зараховано»/«незадовільно» за результатами захисту звіту про практику, відраховують з Університету за невиконання навчального плану.

Алгоритм підведення підсумків практики

Підведення підсумків практики відбувається відповідно до вимог, передбачених робочою програмою практики.

Після завершення практики упродовж 3-х днів здобувач опрацьовує зібраний матеріал і складає письмовий звіт, у якому подає аналіз усіх напрямів своєї роботи під час практики, характеризує повноту виконання завдань, труднощі, з якими стикався, вказує на досягнення та нереалізовані ідеї, визначає причини недоліків та упущень, намічає основні шляхи самовдосконалення. Разом з іншими документами (щоденник, індивідуальне завдання) подає звіт на рецензування керівнику практики від випускової кафедри. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від випускової кафедри звіт у друкованому вигляді подається на захист, який відбувається на звітній конференції. Звітна конференція є підсумком практики і своєрідною формою складання заліку з практики, під час якої відбувається презентація результатів проходження практики. Проводиться звітна конференція в університеті не пізніше 10-ти днів після останнього дня практики. Місце, конкретна дата і час її проведення визначаються керівниками практики та узгоджуються із керівником практики по кафедрі, іноді завідувачем випускової кафедри. Ця інформація доводиться до відома здобувачів та керівників практик через старост академічних груп, оголошення на підсумковій конференції. Звіт з практики захищається здобувачем перед комісією, до складу якої входять керівники практики від кафедри Університету і, за можливості, від бази практики, а також викладачі дисциплін фахової підготовки.

Оцінювання комісією результатів практики здобувачів здійснюється з урахуванням результатів діяльності здобувачів на основі:

- визначення якості виконання кожного завдання;
- аналізу професійних якостей практиканта (дисциплінованість, уміння організувати власний робочий час, ініціативність, творче ставлення до справи);
- оцінних суджень, висловлених методистами, адміністрацією, працівниками бази практики;
- аналізу змісту та якості звітної документації здобувача;
- самооцінки здобувачем ступеня своєї підготовленості до самостійної практичної діяльності та якості виконаної роботи.

Диференційований залік із практики здобувач отримує на основі сумарних оцінок, а саме:

- оцінки, наданої в характеристиці від бази практики;
- оцінки за оформлення звітної документації;
- оцінки за презентацію результатів проходження практики (захист звіту);
- оцінки за відповіді на запитання членів комісії із захисту практики.

Загальна підсумкова оцінка за практику визначається на основі середнього балу за вітчизняною шкалою і виставляється у щоденнику, відомості обліку успішності та індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти за двома шкалами оцінювання: національною і шкалою ECTS.

Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надано право на проходження практики повторно. Здобувач вищої освіти, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховується з Університету. Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав оцінку «не зараховано»/«незадовільно» за результатами захисту звіту з практики, відраховується з Університету за невиконання навчального плану.

Підсумки кожної практики обговорюють на засіданнях кафедри, а загальні підсумки практики – на вчених радах факультетів не менше одного разу впродовж навчального року.

11. **Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких**

передбачає навчальна дисципліна.

Вивчення освітнього компонента не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проектора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших. Можливе використання MOODLE та застосунків для проведення онлайнових відеоконференцій.

12. Рекомендована література

Основна література

1. Бабюк Т.Й., Каньоса Н.Г., Вашак О.О. Організація просвітницької діяльності в закладі дошкільної освіти : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2021. 120 с. http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/601 .
2. Березіна Л. Дошкільна лінгводидактика : навч. посіб. Івано-Франківськ НАІР. 2024. 220с. http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/20298/3/Berezovska.pdf
3. Ватаманюк Г. П. Робота з дитячою книгою в закладі дошкільної освіти: теорія і практика : навч.-метод. посіб. 2-е вид. доповнене. Київ : КНТ, 2022. 488 с. [Електронне видання]. http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6854 .
4. Ватаманюк Г.П. Теоретико-методичні основи ознайомлення дітей із соціальним довкіллям у ЗДО: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. 326с. http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9483.
5. Виховання дітей раннього віку в закладах дошкільної освіти різних типів: монографія. С. А. Васильєва, Н. В. Гавриш, В. В. Рагозіна. за наук. ред. Н. В. Гавриш. Кропивницький : ІМЕКСЛТД, 2021. 222 с.
6. Методика виховання та розвитку дітей раннього віку : навч.-метод. посіб. / авт.-упор. Н. Г. Каньоса, Т. Й. Бабюк, І. Л. Пукас. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2021. 268 с. http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6009.
7. Методичні рекомендації до Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти 2021р.) https://osvita.ua/doc/files/news/815/81519/6050be86b4f68482865820.pdf
8. Наскрізна програма практики підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта. Логопедія» спеціальності 012 Дошкільна освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка. https://drive.google.com/file/d/1_xzITeTEuKvHq4QCyw-bYFFSpBigspoe/view
9. Освітнє середовище закладу дошкільної освіти: технології проєктування : навч.-метод. посібник / О. Д. Рейпольська, І. М. Гудим, Л. І. Зайцева, І. В. Луценко, В. О. Луценко, Г. Г. Цвєткова ; за ред. О. Д. Рейпольської. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021.222 с. https://surl.li/kifjsk
10. Половіна О., Кондратець І. Артосвіта: навч.-метод.посіб. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. 556 с.
11. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. https://drive.google.com/open?id=0B_EBvdN4dQSlSDVlV04waWZvbW5xVnM2Mmd5Y1FLdi1rUC0w .
12. Практична підготовка здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта. Логопедія»: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / укладачі: Г.П. Ватаманюк, Л.Л. Галаманжук; за редакцією Г.П. Ватаманюк. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 170 с. http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7557
13. Психолого-педагогічні основи керівництва особистісним розвитком дітей: навч.-метод. посіб. [Електронний ресурс] / Укладачі: Н. Г. Каньоса, Т. Й. Бабюк. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2024. 198 с.

14. Теорія та методика співпраці закладів дошкільної освіти з родинами : навч.-метод. посіб. / авт.-упор. Н. Г. Каньоса, Т. Й. Бабюк, Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. 1 електрон. опт. Диск (CD-ROM); 12 см. 290 с. http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6382

Додаткова

1. Бабюк Т.Й., Каньоса Н.Г. Організація просвітницької діяльності в закладі дошкільної освіти // Формування професійної компетентності майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти у контексті модернізації змісту освіти : колективна монографія / за ред.: Н.В. Бахмат, Н.В. Гудими. Київ : Міленіум, 2021. С. 5-55. https://drive.google.com/file/d/1jfCUIyzFZ4p-6sKA-08HgMM6F3m4WMyr/view?usp=sharing
2. Безсонова О. Мистецтво перших кроків : довідник-порадник. Київ. Слово, 2019. 178 с.
3. Ватаманюк Г. П. Науково-методичний супровід організації розвивально-мовленнєвого середовища в закладі дошкільної освіти. Педагогічна освіта: теорія і практика : зб. наук. праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол. ред. Лабунець В.М.]. Кам'янець-Подільський, 2019. Вип.26 (1-2019). Ч. 2. С. 215–224.
4. Ватаманюк Г.П. Методичні аспекти організації театралізованої діяльності в закладі дошкільної освіти. Збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Від творчого педагога до творчої дитини: гармонія партнерської взаємодії» (з міжнародною участю) (26-27 жовтня, 2022року). Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2022. С. 117–121.
5. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження / Упор. : О.Г. Косенчук, І. М. Новик, О.А. Венгловська, Л. В. Кузьменко. Харків : Ранок. 2021. 240 с.
6. Дитина у сучасному соціопросторі : навч. посібн. / Т.О. Піроженко, С.О. Ладивір, К.В. Карасьова та ін.; за ред. Т.О. Піроженко. Київ, Кіровоград : Імтек-ЛТД, 2014. 272 с.
7. До питання формування іміджу сучасного дошкільного навчального закладу. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/4436/1/school%20image.pd.
8. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія. Київ. Центр навчальної літератури. 2019. 428 с.
9. Іміджеві складові сучасного дошкільного навчального закладу нового типу. https://ird.npu.edu.ua/files/domanova_yrec.pdf .
10. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку / Національна академія педагогічних наук України. Київ : ФОП Ференець В.Б., 2020. 44 с. https://drive.google.com/file/d/12ta1d3vfwTtFhITpMTCJ-NO3SISU47Gd/view.
11. Косенчук О., Новик І., Венгловська О. Рекомендації щодо забезпечення якості дошкільної освіти в умовах карантину. Київ, 2021. https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/02/10/doshkilnaosvita-metodrekomendatsii.pdf
12. Котляр В. П. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей: навчальний посібник. 2-е стереотипне вид. Київ : Кондор, 2013 200 с.
13. Крутій К.Л. Готовність в умовах невизначеності: методичні рекомендації до організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання. Дошкільне виховання. № 8, 2020 рік С. 2–9.
14. Лайфхаки щодо формування трикутника успішних взаємин: педагоги − діти – батьки: https://youtu.be/_RNyEjJx3MA
15. Лохвицька Л. Розвивальне предметне середовище в дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. : схвалено для використ. в дошкільних навч. закл. Київ : Редакція газет з дошкільної та початкової освіти, 2013. 77 с.
16. Мартиненко Г. В. Театралізована діяльність в дитячому садку Харків : Основа, 2018. 127 с
17. Методика виховання та розвитку дітей раннього віку : навч.-метод. посібн. / укладачі Н. Г. Каньоса, О. М. Олійник. Київ : Міленіум, 2019. 156 с.

18. Новий формат зустрічей з батьками як інструмент ефективної співпраці. https://youtu.be/RQe11wpH1lE .
19. Методичні рекомендації щодо організації театралізованої діяльності в закладі дошкільної освіти. https://www.calameo.com/books/004606231a9e62777d8bf
20. Образотворче мистецтво Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : навч. посіб / О. Сухороукова, ,О.Дронова, Н. Голота, Л Ящур Київ : Слово, 2019. 420с.
21. Організація режимних процесів у ДНЗ / упор. Кірсанова І.Ф. Харків : Основа, 2016. 175 с.
22. Організація освітнього процесу від вересня до травня. 3-й рік життя. Частина ІІ. Харків : Основа, 2018. 252 с.
23. Педан М.В. Організація освітнього процесу від вересня до травня. 3-й рік життя. Частина І. Харків : Основа, 2018. 208 с.
24. Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція). https://drive.google.com/file/d/1vwOb8sJzVjHpAnrAmFADtNQWYUhJny-R/view?usp=share_link .
25. Понімaнська Т. І. Дошкільна педагогіка: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, Академвидав, 2018. 408 с.
26. Психолого-педагогічний супровід розвитку дитини раннього і дошкільного віку : сучасні підходи та освітні технології : монографія / Л. В. Іщенко, С. С. Попиченко, Н. П. Кравчук [та ін.]; Умань : Візаві, 2021. 281 с. http://surl.li/diyfmf
27. Розвиваємо, навчаємо, виховуємо дитину третього року життя: методичний посібник. Кузьмук Л. І. та ін.; за ред. Т. І. Понімaнської. Вид. 3-тє. Київ. Слово, 2019. 568 с.
28. Розвиток цифрової компетентності. Онлайн-бібліотеки: https://youtu.be/U_6-Jh7mt0c
29. Теорія та методика співпраці дитячих навчальних закладів з родинами : навч.-метод. посібник // уклад. Н. Г. Каньоса. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015. 116 с. http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/1782
30. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку : навч.-метод. посіб. / О. Л. Богініч, Н. В. Левінець, Л. В. Лохвицька, Л. А. Сварковська. Київ: Генеза, 2013. 127 с.

3. Рекомендовані джерела інформації

Міністерство освіти і науки / дошкільна освіта	https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita
Програми розвитку дітей	https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej
Платформа розвитку дошкільнят НУМО	https://numo.mon.gov.ua/skills/ya-ta-tvorchist
Методичний квест «Інноваційні технології в практиці ЗДО»	https://www.youtube.com/watch?v=0nxqUvQZDc8
Сучасне дошкілля під крилами захисту	https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/sucha sne-doshkillya-pid-krilami-zahistu
Майстерня педагога	https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/profe sijna-skarbnichka
Сайт «Діти України»	http://www.children.edu-ua.net
Prometheus – українська освітня платформа масових відкритих онлайн-курсів	https://prometheus.org.ua
EdEra – українська студія онлайн освіти	https://ed-era.com/
Coursera – технологічна компанія,	https://coursera.org

що працює в галузі освіти	
Академія розвитку інтелекту SMARTUM	https://smartum.com.ua/about_us/blog/mentalnaya-arifmetika/razvitie-tvorcheskih-sposobnostej-i-kreativnogo-myshleniya-u-detej
Вихователь – створено організацією ГО «Платформа ОСВІТИ»	https://vyhovatel.com.ua
Всеосвіта – платформа для підвищення кваліфікації	https://vseosvita.ua/
Генеза – платформа курсів для педагогів	https://genezum.org/courses
Педрада – освітня платформа для педагогів	https://pedrada.ippo.com.ua/
Семінар – платформа Асоціації дитячих центрів України	https://seminar.net.ua/category/teachers
Освіторія – **о**світня платформа	http://osvitoria.media
Smart Kids – Електронні освітні ресурси видавництва «РОЗУМНИКИ»	https://edugames.rozumniki.ua/catalog/?class=147&nauka=